

# Alla har rätt till undervisning- en likvärdig skola!

*Kerstin Isaksson  
Specialpedagog  
Centralt Skolstöd, Örebro kommun*

ansvarig för kommungemensamma skolplaceringar

019-21 67 61

[kerstin.isaksson@orebro.se](mailto:kerstin.isaksson@orebro.se)

# Syftet

Likvärdig utbildning för alla innebär  
**olika** insatser för att **alla** ska kunna ta del av utbildningen  
utifrån **egna** förutsättningar

*Skollagen (2010:801)*

- 1 kap. 4§

- 3 kap. 3§, 5§, 6-12§§

*Allmänna Råd, s 22*

*Läroplanen s. 8*

# Skollagen 1 kap. 4§

"I utbildningen ska hänsyn tas till barns och **elevers olika behov**. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att **uppväga skillnader** i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. "

**Likvärdighet = att göra olika**

(Rådström och Palmius, Spsm)

# LGR 11/LGY 11

*"Utbildningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande....."*

1. Inneboende förutsättningar – biologisk mångfald
2. Förutsättningar som varierar – miljöns påverkan
3. Förutsättningar som eleven utvecklar – pedagogiska insatser

## Skollagen 3 kap. 3§

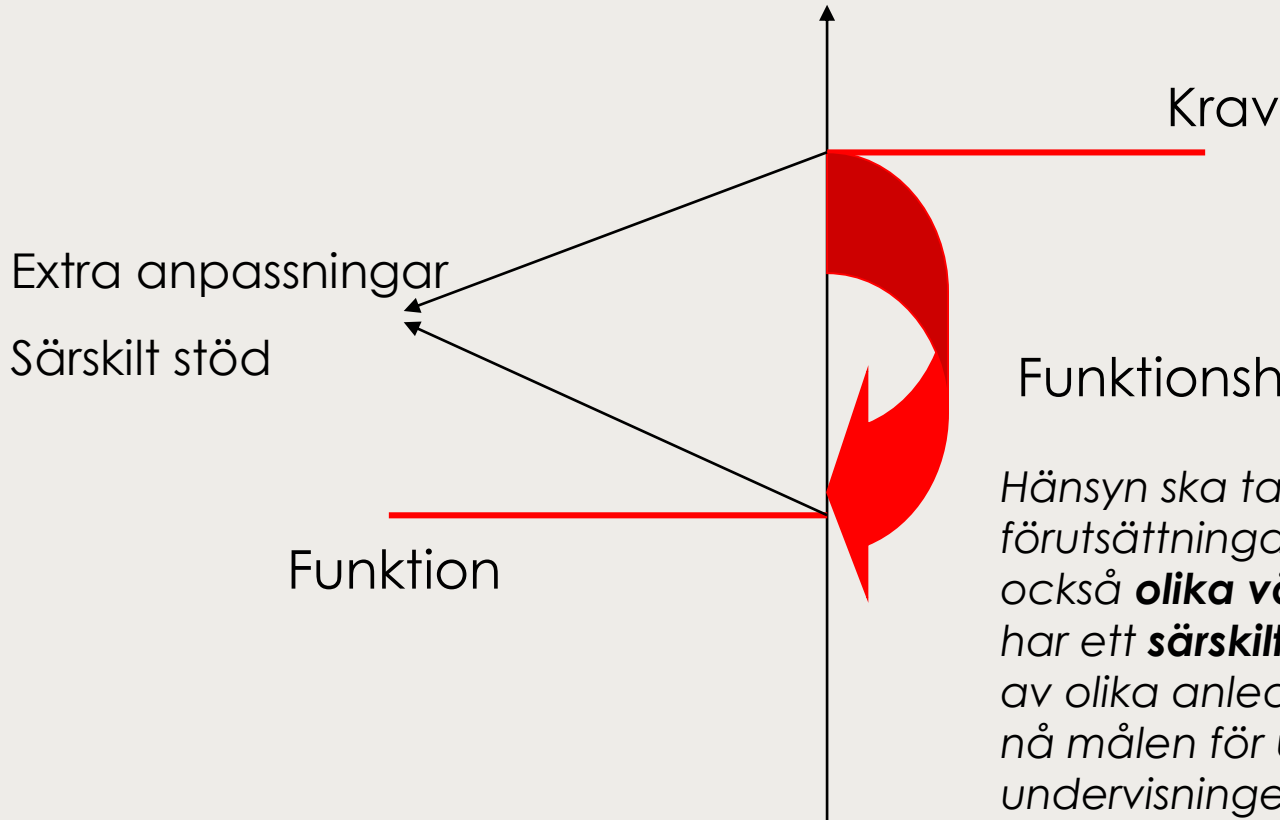
”... elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt **motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.** ”

(Ny lagtext 2014)

## Skollagen 3 kap. 5a§

"Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt **ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen**"

(ny lagtext 2014)



## Funktionshinder

Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också **olika vägar att nå målet**. Skolan har ett **särskilt ansvar** för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen **aldrig utformas lika för alla**.  
(LGR 11)

# Skolans stödinsatser i undervisningen

## Särskilt stöd

- dokumenteras i ÅP

## Extra anpassningar

- dokumenteras i IUP, eller på valfritt sätt "pedagogisk journalföring"

## Ledning & stimulans

- dokumenteras pedagogiskt av klasslärare



# Reflektera!

*”Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla”* (LGR 11)

- Vilken syn finns på er skola när det gäller extra anpassningar?
- Vilka extra anpassningar har ni utvecklat för att eleverna ska klara undervisningen?
- Hur tar vi tillvara elevens uppfattning om behovet av stöd?

Särskild stöd

Extra anpassning

Flexibelt lärande

## **Extra anpassningar**

- Ett särskilt schema över skoldagen
- Ett undervisningsområde förklarat på annat sätt
- Extra tydliga instruktioner
- Stöd att sätta igång arbetet
- Hjälpa att förstå texter
- Digital teknik med anpassade programvaror
- Anpassade läromedel
- Utrustning
- Extra färdighetsträning
- Enstaka specialpedagogiska insatser

*Dokumenteras i IUP*

Särskilt stöd

Extra  
anpassningar

### **Särskilt stöd**

- Regelbundna specialpedagogiska insatser
- Placering i en särskild undervisningsgrupp
- Enskild undervisning
- Anpassad studiegång

*Dokumenteras i åtgärdsprogram*

# Reflektera!

- *Hur klarar vi i skolan att stödja en elev med funktionsnedsättning?*
- *Hur fungerar våra rutiner för att uppmärksamma tecken på att en elev kan vara i behov av extra anpassningar och särskilt stöd?*
- *Hur kan elevhälsan bidra för att utveckla detta?*
  - *ansvar i kommunen?*
  - *ansvar som rektor?*
  - *ansvar som specialpedagog?*

Särskild stöd

Extra anpassning

Flexibelt lärande

# Åtgärdsprogram

*"Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas"*

## *Pedagogisk utredning*

1. Kartläggning
2. Bedömning

## *Åtgärdsprogram*

3. Behov
4. Åtgärder

```
graph LR; A[Extra anpassningar] --> B[Särskilt stöd]; B --> C[Åtgärdsprogram]; C --> D[Utvärdering];
```

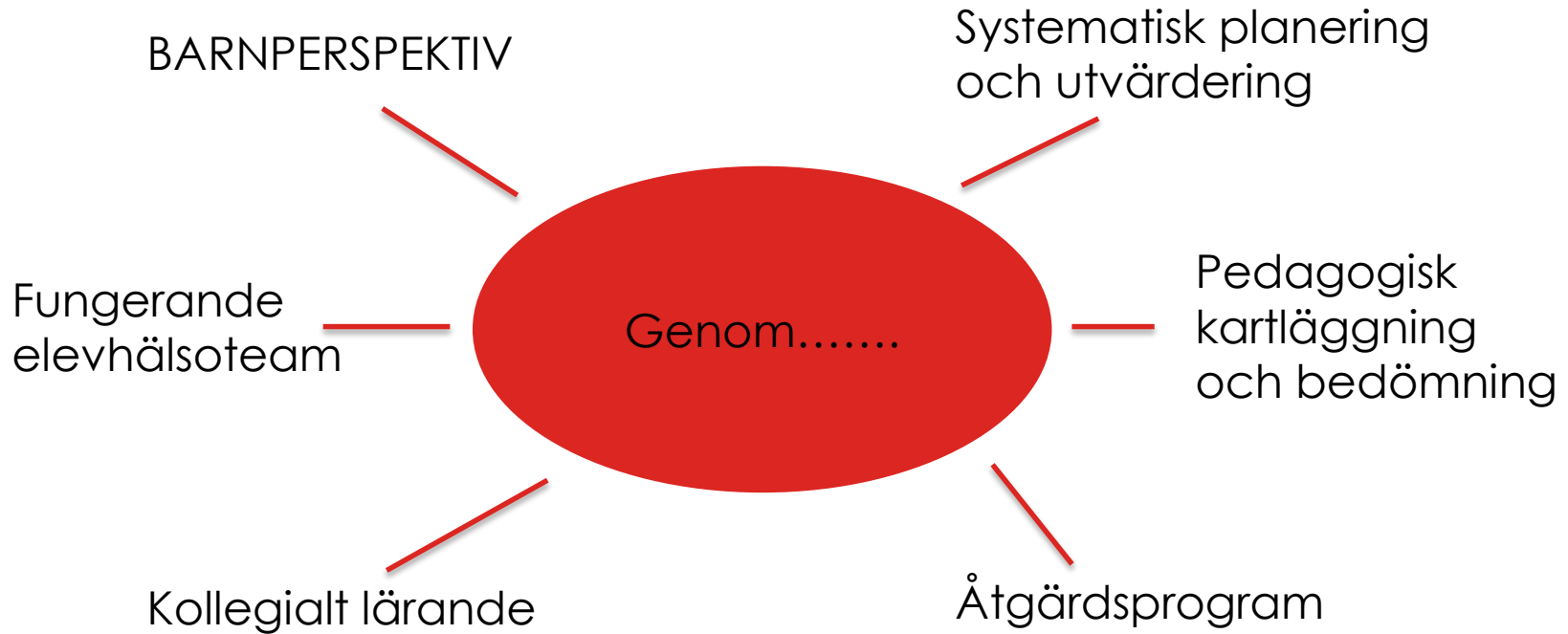
**Extra  
anpassningar**

**Särskilt stöd**

**Åtgärds-  
program**

**Utvärdering**

# HUR?



# Referenser

- Skollagen (2010:800) femte upplagan
- Skolverket (2014) *Stödinsatser i utbildningen*
- Skolverket (2015) *Studiepaket till Allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* [www.skolverket.se](http://www.skolverket.se)
- Skolverket (2014) *Allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*
- Runström Nilsson, P (2012) *Pedagogisk kartläggning; att utreda och dokumentera elevers behov av särskilt stöd*
- Aspeflo, Ulrika (2013) *Artikel 22: Stödmaterial för inkludering i grundskolan.* [www.pedagogisktperspektiv.se](http://www.pedagogisktperspektiv.se)
- Skolverket (2015) *Studiepaket om undantagsbestämmelsen* [www.skolverket.se/bedomning/betyg/elever-med-funktionsnedsattning](http://www.skolverket.se/bedomning/betyg/elever-med-funktionsnedsattning)



TACK för att Ni ville delta i seminariet!